

חדשות מדע וסביבה

הממשלה אישרה תוכנית למיגון מצוק החוף בעלות של 23 מיליון שקל לשנה

שוברי גלים חדשים וסוללות סלעים ימנעו את קריסת המצוק. הארץ, צפריר רינת 26 באפריל 2010

הממשלה אישרה אתמול את עקרונות מסמך המדיניות למיגון מצוק החוף לאורך הים התיכון, במטרה למנוע התמוטטות חלקים ממנו. על פי הצעת ההחלטה של ראש הממשלה בנימין נתניהו והשר להגנת הסביבה גלעד ארדן, צוות בין-משרדי יגיש בתוך שלושה חודשים תוכנית עבודה ליישום המלצות המסמך. מהצעת ההחלטה עולה כי יידרשו 470 מיליון שקלים להשלמת המיגון, שהשקעתם תתפרש על פני 20 שנה. הממשלה הורתה למצוא מקורות מימון לתוכנית.

מסמך המדיניות שהושלם באחרונה הוכן על ידי מומחים מטעם המרכז למדיניות סביבתית במכון ירושלים לחקר ישראל והמשרד להגנת הסביבה. הוא קובע שעקב פעילות האדם ושחיקה טבעית של רוחות, גלי הים ומי גשמים המחלחלים בראש המצוק, נסוג החוף מדי שנה בקצב של כמה עשרות סנטימטרים, וכך נוצרת סכנת התמוטטות. בשנה שעברה נהרג מטייל באזור נתניה כתוצאה מהתמוטטות מצוק, ובאזור אשקלון והרצליה כבר החלו קטעי מצוק להתמוטט ולסכן מטיילים ומבנים.

אורכו של מצוק החוף כ-45 קילומטרים. ההמלצה המרכזית של מסמך המדיניות היא להקים מיגון פיזי למניעת התמוטטות בכמה קטעים לאורכו, באורך כולל של 13 קילומטרים. מדובר בקטעים הנמצאים בעיקר באזורים עירוניים ובראשם אשקלון, הרצליה והחוף שמצפון לה וכן נתניה וחופים מצפון לעיר. במקומות אלו קיים חשש שהיחלשות המצוק תביא בסופו של דבר לקריסת מבנים שנושקים לו. המסמך מגדיר בסיכון את רצועת החוף בחלקו הדרומי של היישוב בית ינאי, וכן את רצועת החוף בנתניה שבה נמצאים המלונות "כרמל" ו"ארבע העונות".

המיגון הפיזי יתבסס על כמה חלופות ובהן הקמת שוברי גלים, רצועות גיאוטכניות (חומר מיוחד עם מילוי למרגלות המצוק) או סוללת סלעים, כמו זו שהוצבה באחרונה בחוף הצפוני של הרצליה כדי להגן על האתר העתיק של אפולוניה. העבודות באפולוניה זכו לביקורת מצד מפלגת הירוקים, בטענה שהן הרסו את רצועת החוף וכי ניתן היה להשתמש בחלופות מיגון אחרות. אמצעי מיגון נוסף יהיה הסדרת ניקוז מי הגשמים בראש המצוק.

"הימנעות מטיפול בבעיה תוביל להתמוטטות לא מבוקרת של המצוק החופי ולהרס תשתיות ציבוריות כגון טיילות לאורך המצוק", נכתב בהצעת ההחלטה, "כמו כן ייגרם הרס של נכסים פרטיים והרס לסביבה החופית".

אחת השאלות המרכזיות שבהן התחבטה הממשלה לקראת קביעת המדיניות למיגון המצוק היא מידת אחריותה של המדינה על נכס טבעי שנמצא בסיכון. חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה קובעת שמכיוון שמסמך המדיניות מצביע על תופעת ההתמוטטות, בנסיבות אלו על המדינה לנקוט "בדרכי פעולה סבירות על מנת למזער את הנזק הצפוי, ככל הניתן. יחד עם זאת, אם המדינה תסבור שיש צורך בהתערבות מסוימת, אין משמעות הדבר שהיא מחויבת לממן את כל הפעולות מתקציבה היא".

ראש הממשלה אמר בדיון אתמול כי "ההחלטה שהתקבלה תאפשר למדינה לשמור על שלום אזרחיה, לחסוך בעלויות של פינוי מבנים המצויים בסכנה, ולעצור הרס של אתרי עתיקות היסטוריים".

סוללת המיגון בחוף אפולוניה. גררה ביקורת של הירוקים